

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Полина Михова
професионално направление 7.4 „Обществено здраве“
департамент „Здравеопазване и социална работа“, НБУ
на

Виолета Петрова Глогова F066250

с тема на дисертационния труд:

„Двигателна терапия чрез танцови техники и влиянието ѝ върху невербалната комуникация при деца с разстройства от аутистичния спектър“

за

придобиване на образователната и научна степен „доктор“
по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

Темата на дисертационния труд е актуална и значима както в научен, така и в научно-приложен аспект. Разстройствата от аутистичния спектър представляват едно от най-сериозните предизвикателства в областта на развитието на комуникацията и социалното взаимодействие при децата. Съвременните изследвания показват, че голяма част от децата с РАС изпитват значителни трудности в развитието на комуникативните умения, включително в областта на невербалната комуникация.

В този контекст търсенето на иновативни терапевтични подходи, които подпомагат развитието на социалните и комуникативните умения, е особено важно. Танцово-двигателната терапия представлява интердисциплинарен подход, който съчетава двигателна активност, музика и емоционално изразяване и създава благоприятна среда за развитие на комуникационните способности на децата с РАС.

Предложеният в дисертационния труд модел за прилагане на танцово-двигателна терапия има потенциал за практическо приложение както в терапевтичната практика, така и в образователната и социалната сфера. Това придава на изследването значителна научно-приложна стойност.

Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана и е насочена към изследване на ефекта от прилагането на структурирана танцово-двигателна терапия върху развитието на невербалната комуникация при деца с разстройства от аутистичния спектър.

За постигането на тази цел авторът формулира конкретни изследователски задачи, които включват разработване на терапевтична програма, експериментално приложение на разработените методики и оценка на настъпилите промени чрез използване на валидирани инструменти за измерване.

Поставените цели и задачи са логически обосновани и съответстват на предмета на изследването. Те са последователно реализирани в структурата на дисертационния труд, което създава яснота и методологична последователност на научното изследване.

Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд

В дисертационния труд е приложен комплексен методологичен подход, включващ както теоретичен анализ на научната литература, така и емпирично изследване.

В научния си труд докторант Глогова използва няколко взаимодопълващи се методически инструмента, сред които:

- авторска матрица за оценка на невербалните поведенчески реакции;
- стандартизиран инструмент АТЕС (**Autism Treatment Evaluation Checklist**) за измерване на ефекта от терапевтичната интервенция;
- методика за подбор на движения при танцово-двигателна терапия;
- методика за подбор на музикален материал в терапевтичния процес.

Използването на тези методи позволява комплексна оценка на ефекта от терапевтичната интервенция и осигурява както количествени, така и качествени данни за анализ на резултатите.

Методологията на изследването е адекватна на поставените цели и задачи и създава надеждна основа за интерпретация на получените резултати.

Статистическата обработка на данните е извършена чрез описателна статистика, тестове за значимост (Wilcoxon Signed-Rank Test и Mann–Whitney U Test), графични представяния, като анализите са осъществени със статистическия пакет R.

Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа както научни, така и научно-приложни приноси.

Сред основните научни приноси могат да се открият:

- систематизиране и анализ на теоретичните концепции, свързани с невербалната комуникация и нейното развитие при деца с разстройства от аутистичния спектър;
- изследване на ролята на танцово-двигателната терапия като средство за стимулиране на невербалната комуникация.

Към научно-приложните приноси могат да се отнесат:

- разработването на методика за подбор на движения в танцово-двигателната терапия при деца с РАС;
- разработването на методика за избор на музикален материал, съобразена със специфичните особености на изследваната група;
- експерименталното приложение на разработената терапевтична програма и анализ на резултатите от нейното въздействие върху невербалната комуникация на участниците.

Предложените методики могат да бъдат използвани в практиката на специалисти, работещи с деца с разстройства от аутистичния спектър, което придава висока практическа стойност на изследването.

Не на последно място, разработените „кратки списъци“ от движения и музикални плейлисти създават практически ориентиран модел за индивидуализиране на танцово-двигателната терапия при деца с РАС, основан на реални поведенчески реакции и функционални възможности.

Преценка на публикациите по дисертационния труд

Публикациите на дисертантката по темата на дисертационния труд отразяват основните резултати от проведеното изследване. Те са публикувани в научни издания и представят ключови аспекти от теоретичната постановка и емпиричните резултати на изследването.

Публикационната активност на докторант Виолета Глогова е в съответствие с изискванията за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

Към момента на изготвяне на настоящото становище не са налични данни за значителен брой цитирания на публикациите по дисертационния труд, което е обичайно за новозащитени изследвания.

Предвид актуалността на темата и интердисциплинарния характер на изследването може да се очаква, че резултатите ще намерят по-широк научен и практико-приложен интерес в бъдеще.

Мнения, препоръки и бележки

Дисертационният труд е разработен на добро научно ниво и демонстрира задълбочено познаване на проблематиката.

Следва да се отчете, че изследването има пилотен характер и е реализирано върху ограничена извадка, което предполага необходимост от бъдещи изследвания с по-голям брой участници.

Би било полезно също така разработените методики да бъдат адаптирани за приложение в различни образователни и терапевтични контексти.

Добрата академична практика предполага и активна публикационна дейност, включително подготовката на съвместни научни публикации с научните ръководители, с цел по-широко научно популяризиране и устойчиво развитие на изследователската тематика.

Заклучение

Дисертационният труд на **Виолета Петрова Глогова F066250** представлява самостоятелно научно изследване с ясно формулирана цел, добре структурирана методология и значими научни и научно-приложни резултати.

Представеното изследване отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

На база на гореизложените аргументи давам положителна оценка на дисертационния труд и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Виолета Петрова Глогова образователната и научна степен „доктор“.

13 май 2026 г.

Изготвил становището: доц. д-р Полина Михова